

Enigmística

Màrius Serra

MariusSerra@verbalia.com

Lletrejant Lleida

Lleida ha viscut un fet més transcendent del que sembla: el primer concurs escolar de lletreig en català: Lletres & lle3 (www.lle3.net). Organitzat per l'Ajuntament i la Universitat de Lleida, anava adreçat als alumnes de tercer d'ESO i prenia el format de concurs televisiu sota la batuta de Carles Porta. Ha estat un èxit esclatant. El divendres 18, dia de la gran final, feia goig veure un munt d'adolescents disposats a aclamar companys seus no per ser més guapos ni més forts ni més bons jugadors de bàsquet, sinó pel seu bon domini de la llengua catalana. Els concursos de lletreig, habituals al món anglosaxó, generen un nou tipus de líder adolescent. El concursant surt a l'estrada, se situa davant d'un micròfon i escolta com un jutge —a Lleida el lingüista Albert Turull— repeteix dues vegades una paraula. Llavors arriba l'hora de la veritat. Sense cap paper a prop ni marge per a la rectificació el jugador diu, un per un, els noms de les lletres que componen el mot pronunciat, sense oblidar els guionets, accents oberts o tancats, dièresis i altres galindaines tipogràfiques. Així, *exhortaré* demana: e, ics, hac, o, erra, te, a, erra, e amb accent tancat. Qualsevol error incita el jutge a pitjar el timbre eliminador. A cada ronda el nivell de dificultat puja i cauen més candidats. Per entendre'ns, eren

Un dels participants del concurs. LLETRES & LLE3

Els concursos de lletreig, habituals al món anglosaxó, generen un nou tipus de líder

de nivell 1 paraules com ara *feliç*, *fix* i *tub*; de nivell 3 *motxilla*, *xumar* i *noruec*; 5 *cruïlla*, *handbol* i *enyorança*, i així anar-hi anant fins als mots de nivell 7: *homínids*, *plovisquejava*, *ataüllaria*, *hel·lenització*, *il·localitzable*... Diguin *impredictibilitat*. Ara tanquin els ulls i provin de lletrejar-la. No és fàcil. Els nois d'ESO que es van disputar el campionat van fer saltar la banca. Tres nivells per damunt del previst. Al final, el desempat va venir

d'un lapsus. La finalista comença a lletrejar la paraula *criptogràfiques* per una pe i el jutge fa sonar el timbre. Assistir a la final de Lleida m'ha recordat una bona novel·la de l'americana Myla Goldberg traduïda només a l'espanyol: *La estación de las letras* (RBA). El talent lletrejador d'una adolescent molt tímida actua de detonant per als problemes latents de la seva família. Els èxits de la filla als campionats de lletreig provoquen en el pare una certa eufòria religiosa. Campionat rere campionat, pare i filla comparteixen el llarg camí de perfecció mística que la Càbala atorga a les relacions amb el llenguatge. El seu trajecte, però, avança en paral·lel a la descomposició familiar. Esperem que el lletreig prosperi entre nosal3.